

FJORD KOMMUNE
Postboks 144
6211 VALLDAL

Saksbehandlar, innvalstelefon
Bjarne Otnes, 71 25 85 75

Omgjering av løyve til felling av skadegjerande jerv - Fjord kommune

Statsforvaltaren i Møre og Romsdal viser til søknad frå Fjord kommune 15.07.2021. Fjord kommune ønskjer å ta over skadefellingsløyvet som vart tildelt Tone Grønningsæter og Hans Martin Gjedrem 12.07.2021, og gjennomføre fellingsforsøket i kommunal regi.

Med heimel i naturmangfaldlova § 18 første ledd bokstav b) og § 77, jf. forskrift om forvaltning av rovvilt § 9, jf. §§ 1 og 13, gir Statsforvaltaren i Møre og Romsdal Fjord kommune løyve til skadefelling av ein jerv i tidsrommet frå og med 15.07.2021 til 21.07.2021 kl. 12.00.

Fellingsløyvet gjeld innanfor Fjord kommune, avgrensa til beiteområdet nytta av Valldal og Fjørå beitelag. Det er gitt vilkår om at fellingsforsøk skal konsentrerast til nærområdet til der jerven har tatt sau og der jerven er observert i Steindalen. Statsforvaltaren har lagt særleg vekt på potensialet for skade i området. Talet på beitedyr er høgt, det er tidleg i sesongen, det er funne fleire kadaver trass fellingsinnsats, og det var høge tap førre sesong. Fellingsløyvet er gitt for å hindre vidare skade på sau.

Nærare vilkår følgjer av dette brevet.

Bakgrunn

Fjord kommune fekk løyve til skadefelling av jerv for perioden 06-12.07.2021. Etter at dette løyvet gjekk ut vart det søkt på nytt, og Tone Grønningsæter og Hans Martin Gjedrem fekk løyve til felling av jerv 12.07.2021. Bakgrunnen for denne løysinga var ei vurdering av ressurs-situasjonen knytt til den kommunale fellingsinnsatsen. Denne vurderinga har no endra seg, og kommunen ønskjer å ta over fellingsløyvet og gjennomføre fellingsforsøket i kommunal regi.

I perioden 07-12.07.2021 har det vore ute personell frå kommunen sitt skadefellingslag dagleg. Etter 12.07. har det vore gjennomført væpna tilsyn av beitedyr. Statsforvaltaren har ikkje mottatt informasjon om ev. observasjonar i den samanheng. Det er funne to lam som er antatt sikkert (skadedato 07.07-08.07) og dokumentert (skadedato 11.07) tatt av jerv. Frå før er det funne eitt lam, og eit direkte angrep på sau med lam vart avverga av tilsynet 06.07. Med bakgrunn i dette

meiner kommunen og dyreeigarane at det er ein pågåande skadesituasjon. Tida på året gjer at det ikkje er mogleg å tidlegsanke sauene for å unngå ytterlegare skade.

I nærliggande fjellområde er det funne eit lam tatt av jerv 07.07 i Litlhånådalen i Rauma kommune. Natt til 07.07.2021 var det også ein konfrontasjon mellom jerv og vaktarhund i området. Det er ikkje søkt om skadefellingsløyve i dette beiteområdet.

Juridisk grunnlag

Det rettslege grunnlaget for avgjerda er Lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold § 18 andre ledd bokstav b), og § 77, jf. Forskrift 18. mars 2005 nr. 42 om forvaltning av rovsvilt (rovsviltforskrifta) § 13, jf. §§ 1 og 13.

Naturmangfaldlova § 18 (annet uttak av vilt og innlandsfisk etter vurdering av myndighetene):
«Kongen kan ved forskrift eller enkeltvedtak tillate uttak av vilt og lakse- og innlandsfisk (...) b) for å avvergeskade på avling, husdyr, tamrein, skog, fisk, vann eller annen eiendom, (...) Vedtak etter første ledd bokstava til f kan bare treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte. (...)»

Rovsviltforskrifta § 9 (Fylkesmannen sin myndighet til å iverksette betinget skadefelling):
«Ved vurdering av om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan, jf. forskriften § 6. Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal særlig tas hensyn til

- a. Områdets betydning som beitemark*
- b. Skadens omfang og utvikling*
- c. Potensialet for fremtidige skader*
- d. Muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak*

Felling skal være rettet mot bestemte individer. Vedtak om felling skal være begrenset til et bestemt område, tidsrom og antall dyr. Det kan knyttes nærmere vilkår til fellingstillatelsen, herunder at bestemtetyper dyr skal være unntatt, at felling skal foretas av nærmere bestemte personer, metoder for felling og utbetaling av fellingsvederlag og/eller dekning av påløpte utgifter med unntak av lønn mv. i forbindelse med felling. Felling og forsøk på felling i henhold til denne bestemmelsen gjennomføres uavhengig av grunneiers jaktrett, jf. viltloven § 35.

Rovsviltneimnda i region 6 har i vedtak av 23. april d.å. fastsett ein kvote på 5 betinga skadefellingsløyve på jerv i region 6 (Trøndelag og Møre og Romsdal) frå 1. juni 2021 – 15. februar 2021. I vedtaket står det mellom anna følgjande om skadefelling av jerv: *«Bestanden ligger over bestandsmålet på 10 ynglinger per i dag (tre års gjennomsnittet er 17,3 ynglinger). Terskelen for å tillatefelling av skadegjørende jerv skal være lav i prioriterte beiteområder og i kalvingsland for tamrein»*

Statsforvaltaren sin vurdering

Etter naturmangfaldlova (nml) § 5 er det eit mål at artane og deira genetiske mangfald skal bli ivarettatt på lang sikt og at artane skal kunne førekomme i levedyktige bestandar i sine naturlege utbreiingsområde. Tiltak etter naturmangfaldlova skal likevel vegast opp mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. Naturmangfaldlova § 5 og prinsippet om geografisk differensiert forvaltning er konkretisert gjennom §§ 3 og 4 i rovsviltforskrifta og gjennom den regionale forvaltningsplanen for rovsvilt i region 6.

Etter rovviltforliket punkt 2.2.19 skal soneinndelinga forvalta stydeleg. Dette er klårgjort i brev av 28. april 2014 frå Klima- og miljøvernministeren til fylkesmennene og rovviltneimndene og i brev av 21. mai 2014 frå Klima- og miljøverndepartementet (KLD) og Landbruks- og matdepartementet (LMD) til rovviltneimndene, med kopi til fylkesmennene. I område som i forvaltningsplanen er definert som yngleområde for rovvilt skal terskelen for skadefelling vere høg. I rovviltprioriterte område skal beitenæringa tilpasse drifta til at det skal vere rovvilt i området.

Det følgjer av rovviltforskrifta § 9, at statsforvaltaren skal vurdere den konkrete situasjonen opp motfølgjande fire kriterium; området sin verdi som beitemark, omfang og utvikling av skadane, potensialet for framtidige skader og moglegheter for å gjennomføre førebyggjande tiltak. I brev av 9. juli 2014 har klima- og miljøvernministeren gjeve nærare føringar for vurderingar av vilkår for skadefelling, og omgrepet skadepotensiale.

Sonefordelinga mellom jerveprioriterte og beiteprioriterte område skal forvalta stydeleg, og det skal vere ein høg terskel for å gje skadefellingsløyve i jerveprioritert område. Det aktuelle beiteområdet ligg innafør jerveprioritert område, der ein skal prioritere å sette inn førebyggjande tiltak.

Skadefelling er eit verkemiddel for å avhjelpe akutte skadesituasjonar som kan oppstå, og skal berre setjast i verk om det ikkje finst anna tilfredsstillande løysing. Løyve for skadefelling skal rettast mot bestemte skadesituasjonar, og skal avgrensast i tid og rom. Skadefelling skal ikkje nyttast som eit bestandsregulerande tiltak.

Utmarksbeitet i Steindalen har stor verdi for beitebrukarane. Det er dokumentert tap til jerv av tre lam og avbrote eit direkte angrep i eit beiteområde med årvisse tap av sau til jerv. Det er godt tilsyn i området og beitebrukarane har gått tilsyn jamleg for å halde oppsyn med situasjonen. Tilsynet har i tillegg inntrykk av at det manglar lam, men det er vanskeleg å få full oversikt da søyene ikkje går med lamma til ei kvar tid. Vi legg til grunn at det no vert satt inn ressursar for å få betre oversikt over situasjonen. Tilsynet avverka 06.07.21 eit angrep på sau ved å jage vekk jerven. Jerven var vanskeleg å jage vekk og ho var om lag 5 meter frå jerven før den gav opp. Delar av episoden er filma og oversendt oss. Vi legg vekt på denne situasjonen, tida på året samt dokumentert skade og tapa i førre beitesesong i vår vurdering av skadefellingsløyve. Det at jerven var observert jagande på sau og at den var vanskeleg å skremme frå, i tillegg til ny dokumentert skade, gjer at statsforvaltaren vurderer at det er ein pågåande skadesituasjon.

Skaden i år har oppstått tidlegare på året enn i tidlegare år og sauane hadde ei knapp veke på beite før det vart dokumentert tap til jerv. Vanlegvis kjem tapa til jerv seinare i sesongen. Førre sesong var det seinare beiteslepp i området og tilgrensande område grunna klimatiske forhold. Det oppstod også i fjor skade kort tid etter slepp og skadesituasjonen heldt fram gjennom sesongen med fleire tap og forsøk på felling. I år blei dyra sendt på beite tidlegare og skaden har igjen oppstått kort tid etter slepp. Statsforvaltaren er uroa for at situasjonen no kan utvikle seg på same vis som førre sesong og at potensialet for ytterlegare skade og store tap er stort.

Med bakgrunn i dei dokumenterte jerveskadane, observasjonar gjort av tilsyn og tapssituasjonen i fjor, ventar vi at det vil oppstå ytterlegare tap til jerv i desse beiteområda dei komande vekene. Iverksetjing av tidleg nedsinking som skadeførebyggjande tiltak er mindre aktuelt som tiltak på denne tida av året, og vil berre vere ei nødløysing dersom tapa blir ekstra store framover mot hausten, og andre verkemiddel ikkje kan ventast å ha effekt. Vilkåra i rovviltforskrifta § 9 for å gje skadefellingsløyve er til stades.

Sjølvs om det er vanskeleg å lukkast med felling av jerv på barmark, finn vi at skadesituasjonen gjer at det er rett å prøve å felle jerv tett på der jerven er observert i angrep på sau og der det er funne kadaver i år.

Etter naturmangfaldlova § 7 skal prinsippa i §§ 8-12 leggest til grunn som retningslinjer ved offentlegmyndigheitsutøving. Offentlege vedtak som kan påverke naturmangfaldet skal så langt det er rimeleg vere tufta på vitenskapleg kunnskap om artar sin bestandssituasjon samt effekt av påverknad, jf. § 8.

Det nasjonale bestandsmålet for jerv er i rovviltforskrifta § 3 fastsett til 39 årlege ynglingar. Bestandsmålet er vidare fordelt på fem av åtte forvaltningsregionar for rovvilt, jf. rovviltforskrifta § 4. I rovviltregion 6 er det mål om 10 årlege ynglingar. Dei fylkesvise bestandsmåla går fram av forvaltningsplanen, og er i Møre og Romsdal på 3 tre årlege ynglingar. Alle ynglingar skal telje med i vurderinga av om bestandsmåla er oppnådd, uavhengig av om dei er innanfor eller utanfor forvaltningsområdet. Målsettinga er likevel å oppnå bestandsmåla innanfor forvaltningsområdet for jerv i Sunndalsfjella og Reinheimen.

Rovbase viser at det hittil i år er påvist 14 ynglingar av jerv i region 6. Fem av ynglingane er registrert i Møre og Romsdal, tre innanfor forvaltningsområdet for jerv og to utanfor. Bestandsmålet for både rovviltregionen og fylket er nådd. Gjennom statusrapportar frå Rovdata og informasjon frå det nasjonale overvåkingsprogrammet for rovvilt har vi god kunnskap om jervebestanden og den samla belastninga jervebestanden er utsett for, jf. naturmangfaldlova §§ 8 og 10. Førre var- prinsippet i § 9 vert difor tillagt lita vekt i denne saka.

Rovviltnemnda har for den kommande lisensfellingsperioden fastsett ei kvote på totalt 7 jervar i Møre og Romsdal, 2 innanfor forvaltningsområdet og 5 utanfor. Ei eventuell skadefelling av jerv før lisensjakta startar 10. september vil gi tilsvarande fråtrekk i kvota for lisensfellingsperioden. Statsforvaltaren legg difor til grunn at fellingsløyve på ein skadegjerande jerv i forvaltningsområdet for jerv i Møre og Romsdal ikkje vil verke inn på overlevinga til den sørvestlege jervebestanden i Norge (nml § 10). Erfaringane frå lisensfellingsperioden og frå forsøk på felling av skadegjerande jerv i beitesesongen viser også at det er vesentleg større utteljing under lisensfellinga enn det som er tilfelle ved forsøk på felling av skadegjerande jerv i beitesesongen.

Statsforvaltaren legg til grunn at fellingsforsøket vert gjennomført på ein effektiv og hensiktsmessig måte. Det vert sett av ei økonomisk ramme på kr 60 000,- til kompensasjon for jegerar som deltek i fellingsforsøket (§ 9a). Av omsyn til tida som er gått til avklaring i kommunen er løyvet forlenga to dagar samanlikna med løyvet av 12.07.2021.

Slik det går fram av kommentarane til § 9a i rovviltforskrifta har Klima- og miljødepartementet fastsett ein døgnssats på kr 1600,- pr. deltakar i fellingsforsøk. Kommunen kan betale ut godtgjering på inntil døgnssatsen pr. deltakar etter rapport (timelister) frå fellingsleiar. Dekning av feriepengar og arbeidsgivaravgift kjem i tillegg, jamfør brev om betinga skadefelling frå Miljødirektoratet 28. mai i år.

Vi oppfordrar til tett oppfølging av situasjonen og at innmelding av eventuelle skader og/eller kadaver får prioritet. Vi oppfordrar vidare til at tilsynet følgjer opp fargekoda søyer for å fange oppeventuelt manglande lam, slik at ein får god oversikt over eventuelle tap. Nye observasjonar og kadaverfunn er viktige for vurdering av tiltak.

Vedtak

Ut frå vurderingane ovanfor og med heimel i naturmangfaldlova § 18 første ledd b) og § 77; jf. §§ 1, 3, 9 og 13 i rovviltforskrifta av 18.03.2005, gir statsforvaltaren Fjord kommune fellingsløyve på ein (1) skadegjerande jerv. Fellingsløyvet av 12.07.2021 til Tone Grønningsæter og Hans Martin Gjedrem fell bort.

Statsforvaltaren innvilgar kr 60 000,- til jegerløn (§ 9a).

Følgjande vilkår er knytt til iverksetjing av fellingsløyvet:

- a. Fellingsløyvet gjeld frå 15.07.2021 til 21.07.2021 kl. 12.00.
- b. Fellingsløyvet gjeld innafor Fjord kommune, avgrensa til beiteområda nytta av Valldal og Fjørå beitelag. Fellingsforsøket skal gjennomførast tett på der det er dokumentert at jerven har valda skade i år.
- c. Fellingsløyvet vert gitt til Fjord kommune, som er ansvarleg for fellingsforsøket.
- d. Jervetispe i følgje med ungar er unnateke frå fellingsløyvet.
- e. Håvard Heggen er fellingsleiar. Medlemmer i fellingslaget er meldt inn til Statsforvaltaren. Endringar skal meldast inn til Statsforvaltaren før nye medlemmer kanta del i oppdraget. Fellingsleiar er ansvarleg for at alle som tek del i fellingsforsøket er kjent med vilkåra i dette vedtaket.
- f. Fellingsleiar og deltakarane i fellingslaget skal vere registrerte som lisensjegerar, jf. Forskrift om utøving av jakt, felling og fangst, av 22. mars 2002, §§ 13 og 14.
- g. Det skal berre nyttast våpen og ammunisjon som tilfredsstillar krava til jakt på jerv, jf. Forskrift av 22. mars 2002 om utøving av jakt, felling og fangst.
- h. Felling eller forsøk på felling skal umiddelbart meldast til Statsforvaltaren på telefonnummer 9092 6016 og til Statens naturoppsyn.
- i. Dersom jerv vert skadeskoten pliktar dei ansvarlege å gjere det dei kan for å avlive dyret snarast mogeleg. Skyttar pliktar å forvisse seg om påskote dyr er truffe eller ikkje. Ved skadeskyting skal skyttar utan opphald underrette Statsforvaltaren og næraste politimynde (tlf: 02800). Statsforvaltaren avgjer vidare gjennomføring og avslutting av ettersøk. Dei som har deltatt i fellingsforsøket skal bistå forvaltningsmynde eller politimynde i det vidare ettersøket.
- j. Jerv felt i medhald av dette løyvet er viltfondet sin eigedom. Etter § 16 i Forskrift om forvaltning av rovvilt, skal jeger vise fram felt dyr for SNO for kontroll og prøvetaking så snart som råd etter felling. Jeger skal kunne påvise fellingsstad dersom SNO, politi eller Statsforvaltaren ber om det.
- k. Felling og forsøk på felling etter dette løyvet kan gjennomførast uavhengig av grunneigar sin jaktrett, jf. viltlova § 35.
- l. Det er krav til rapportering knytt til skadefellingsforsøket. Fellingsleiar skal utarbeide ein fellingslogg som rapporterast vi Miljøvedtaksregisteret etter at skadefellingsløyvet er utgått, jamfør rettleiar M-1440 | 2019. Sluttrapport skal vere levert seinast **15. august 2021**.

Klage

Dette vedtaket kan klagast på innan 3 veker etter at melding om vedtaket er motteke eller gjort tilgjengeleg i Miljøvedtaksregisteret, jf. forvaltningslova kap. IV, §§ 28 og 29. Ei eventuell klage må grunngjevast og skal stilast til Miljødirektoratet, postboks 5672 Sluppen, 7485 Trondheim, men sendast til Statsforvaltaren i Møre og Romsdal, postboks 2520, 6404 Molde.

Alle vedtak som gjeld felling av freda rovvilt blir gjort tilgjengeleg på www.miljovedtak.no. Ein kvar kan fortløpande følgje med på vedtak som gjeld felling av freda rovvilt, ved å abonnere på vedtaka (e-postvarsling).

Med helsing

Ulf Lucasen (e.f.)
ass. miljøverndirektør

Bjarne Otnes
fagleiar

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Tone Grønningsæter	Grønningsæter 116	6210	VALLDAL
Hans Martin Gjedrem	Valldalsvegen 1844	6210	Valldal
Statsforvalteren i Trøndelag	Postboks 2600	7734	STEINKJER
SNO v/MILJØDIREKTORATET	Postboks 5672 Torgarden	7485	TRONDHEIM